

Ekologisk mjölk- och grisproduktion

Introduktionskurs för rådgivare

Linköping, 2015-10-13

Niels Andresen
Jordbruksverket
Box 12, 230 53 Alnarp

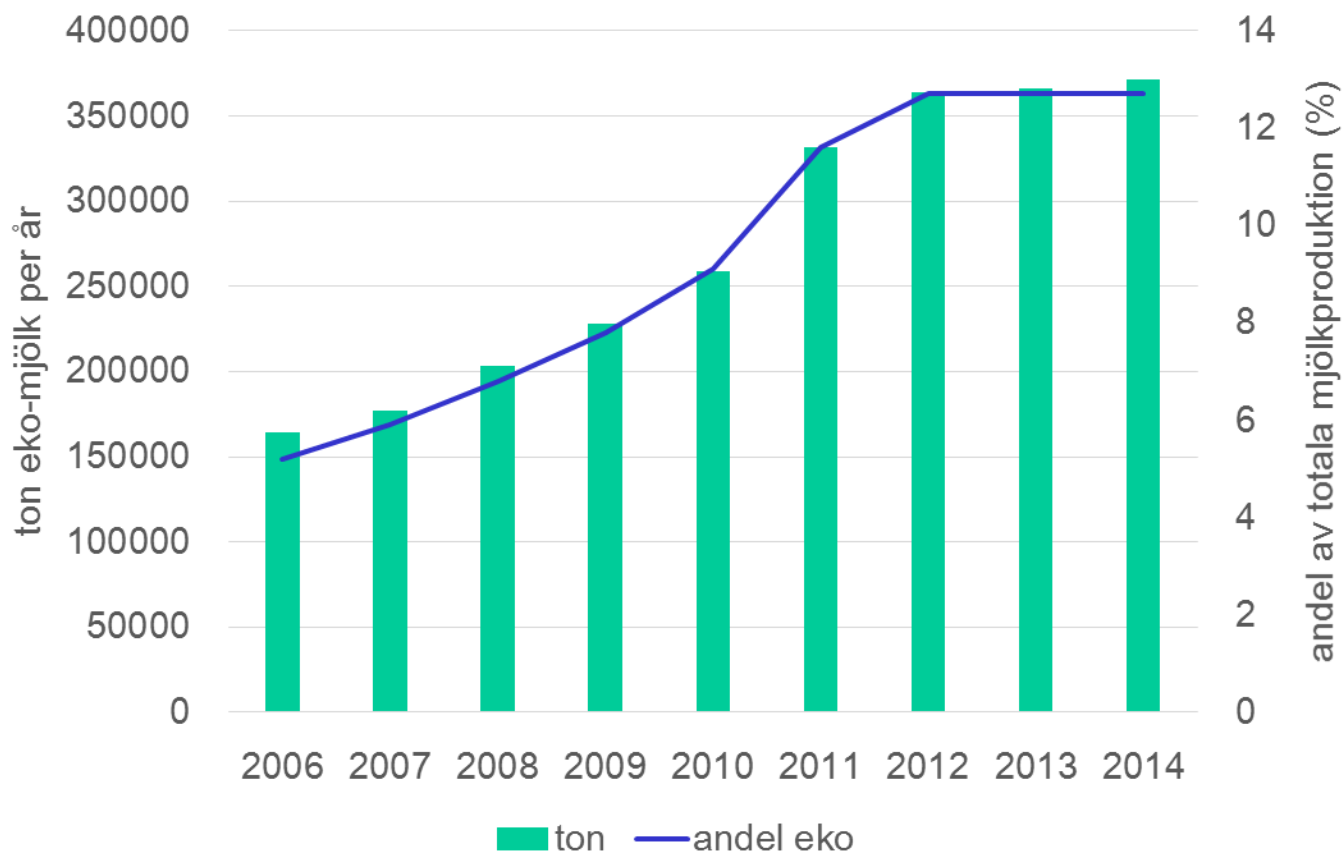
niels.andresen@jordbruksverket.se

040-415216

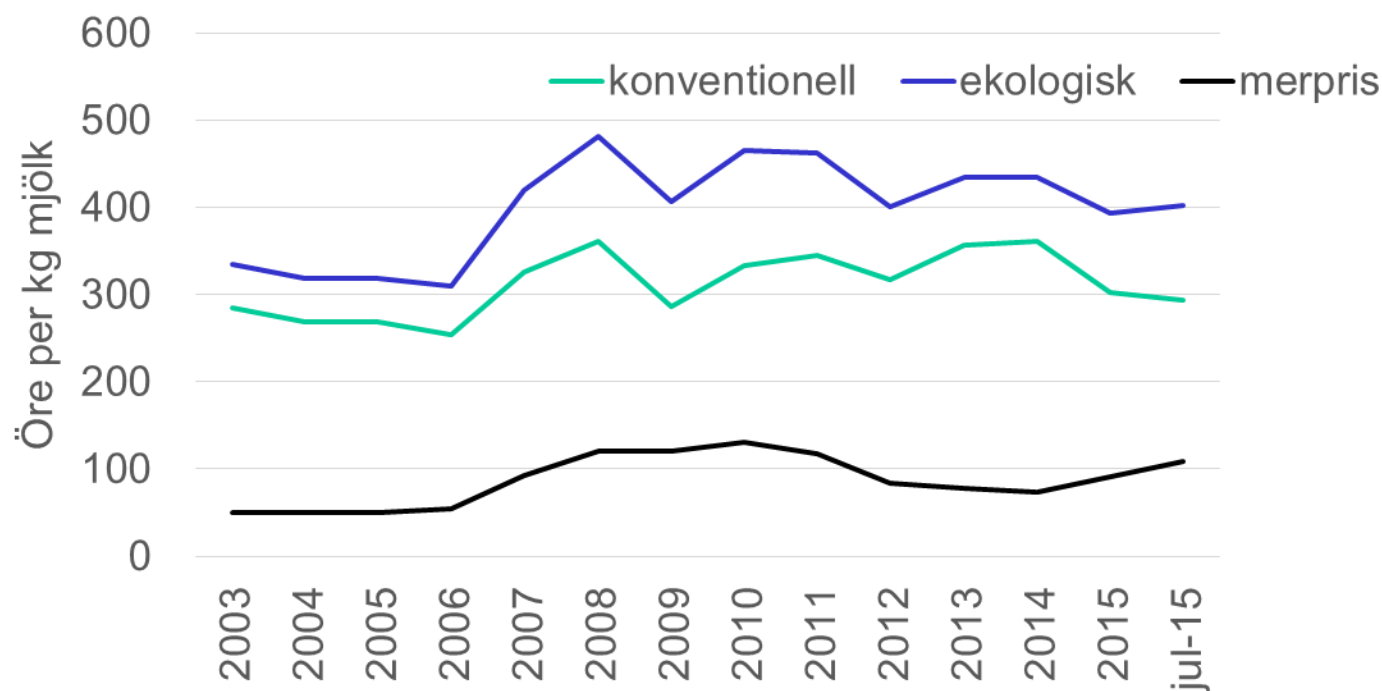
Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Utvecklingen av den ekologiska mjölkproduktionen i Sverige

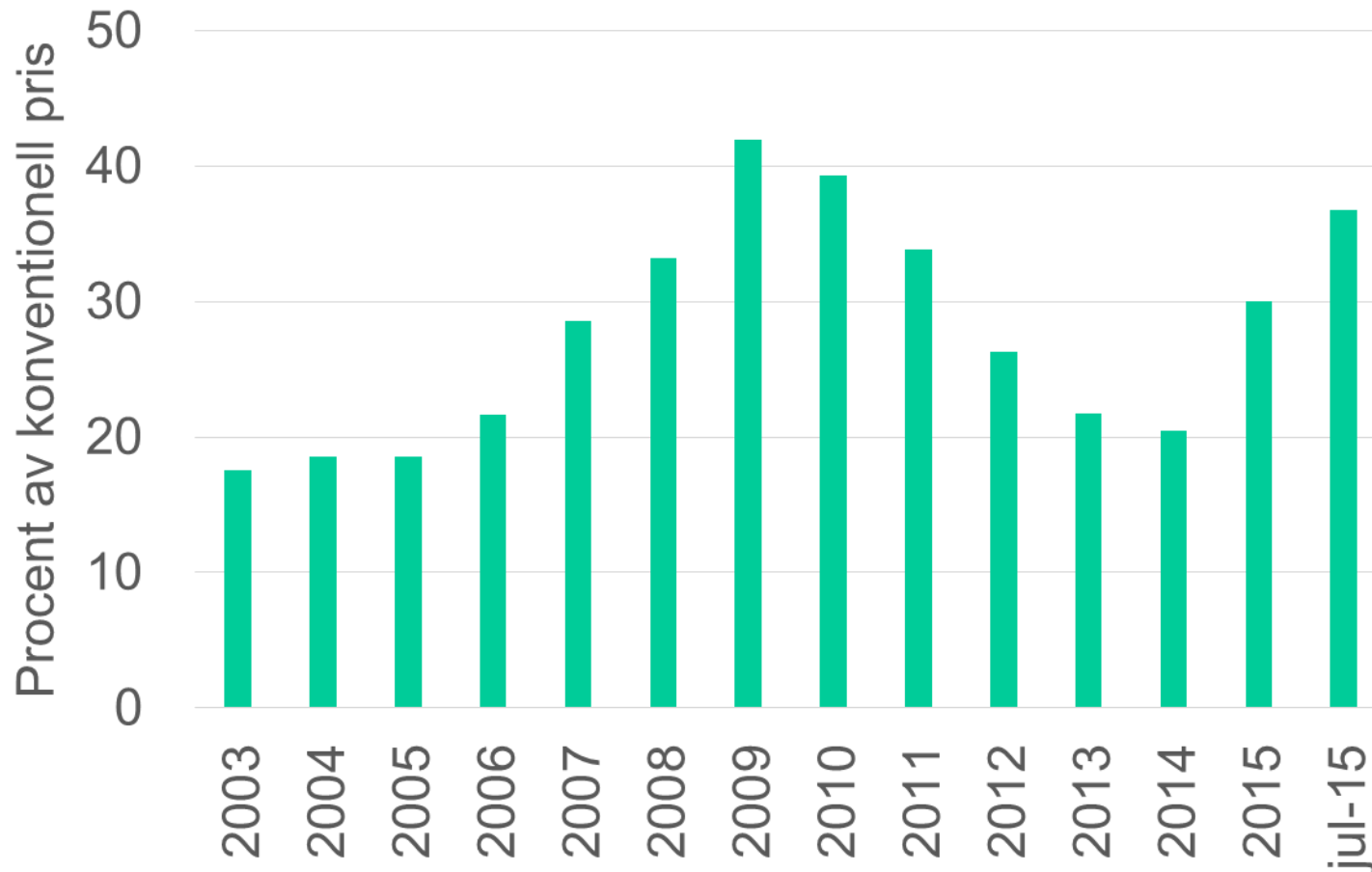
Mjölket de senaste 12 år

Avräkningspris 2003-2015 på mjölk

Källa: jordbruksverkets
statistik databas

EKO-merpris i procent av konventionell mjölkpris

Ekologisk mjölk i förhållande till den totala mjölkproduktionen 2014

	Konv + ekologisk	Ekologisk	% ekologisk
Avkastning, kokontroll (kg ECM)	9700	8900	92 %
Antal kor	344200	46900	14 %
Total mjölmängd (ton)	2932400	371000	13 %
Levererad mjölk per ko	8500	7900	93 %
Genomsnittsbesättning (kor)	78,4	85,6	+ 9 %

Ekologisk mjölkproduktion - knäckfrågor

- Areal – foderförsörjning
 - Mindre än 1 ha åkermark per ko och ungdjur => problem
- Arrondering - tillgång till bete till mjölkande kor
 - Minst 0,15 ha per ko (max 6 kor/ha)
- Stallförhållande
 - Nyare lösdriftsstallar oftast OK i EKO
 - Uppbundna kor => plan för ombyggnad
 - Heltspaltboxar till ungdjur => ombyggnad
 - Kalvavdelning större? 12 veckor med mjölk
 - Grovfoderlagar, + 25 % efter omläggning vanligt
- Parasitfria beten till kalvar

Lathund foderförbrukning på årsbasis för en mjölkko

- Vallfoder + helsäd: 3500 - 4000 kg ts
- Bete: 520 – 1500 kg ts
- Spannmål: ~1500 kg
- Proteinfoder: ~ 500 kg

- Årlig konsumtion 6 ton ts, ca 4260 kg ts grovfoder/bete och 1740 kg ts kraftfoder. Grovfoderandel ~71 %.
- OBS spill på grovfoder, räkna med minst 10 %.
- Variation i betesintag beroende av geografisk läge.
Betesperiod (minsta beteskonsumtion):
 - Sydsverige 120 dagar (6 kg ts * 120 = 720 kg ts)
 - Mellansverige 90 dagar (6 kg ts * 90 dagar = 540 kg ts)
 - Norra Sverige 60 dagar (6 kg ts * 60 dagar = 360 kg ts)

Foderförbrukning ungdjur

- 1 års kalvar/kvigor/stuter mjölkras
 - 450 kg mjölk (60 kg ts)
 - 600 kg ts ensilage
 - 300 kg ts bete (åkermark, 120 dagar)
 - 300 kg kraftfoder
 - Total konsumtion ca 1200 kg ts (3,5 kg ts/dag)
- 2 års kvigor/stuter mjölkras
 - 1700 kg ts ensilage
 - 1300 kg ts bete (naturbetesmark, 150 dagar)
 - Ev 120 kg spannmål.
 - Total konsumtion 3000 kg ts (8 kg ts/dag)

BLANDAT UNGDJURSFLOCK 6 kg ts/dag

Ekologiska grisar - knäckfrågor

- Byggnader kan oftast inte användas i ekologisk produktion utan reella ombyggnationer för utevistelse
 - Nybyggnation?
 - Mobila system?
- Areal för foderproduktion – största begränsningen
- Proteinkvalitet i utfodringen en utmaning – speciellt för den avvanda smågrisen
- Fluktuationerna i foderpriser och notering har varit stora och medfört tveksamheter för omläggning. Men nu är marknadssignalerna mycket klara - BRIST.
- EU eller KRAV-grisar. Det djurslag där det är störst skillnad på regelverket.

Lathund foderbrukning grisproduktion

Smågrisproduktion:

- Sugga, 2 kullar per år, 40 dagars digivning, 20 avvanda smågrisar per år:
 - 1300 kg spannmål
 - 200 kg proteinfoder
 - 400 kg ts bete/vallfoder
- Smågris (avvänj – 25 kg): 30 kg spannmål, 15 kg proteinfoder

Slaktsvinsproduktion:

- Slaktsvin (Vinter) (25 kg – 110 kg, 800 g tillväxt/dag, **20 %** högre energiintag än norm): 215 kg spannmål, 65 kg proteinfoder, 25 kg ts bete/vallfoder
- Slaktsvin (Sommar) (25 kg – 110 kg, 800 g tillväxt/dag, **10 %** högre energiintag): 195 kg spannmål, 55 kg proteinfoder, 25 kg ts bete/vallfoder

Lathund "arealbehov" grisar

- Total foderförbrukning per producerad slaktgris i integrerat produktion ca:
 - 300kg spannmål
 - 90 kg proteinfoder
 - 45 kg ts vallfoder/bete.
- Vid hög självförsörjning med foder i ekologisk grisproduktion: räkna med **en hektar åkermark per kull i integrerad produktion. (9 grisar á 390 kg foder = 3500 kg)**
- Vid självförsörjningsgrad på 50% => högst 2 kullar per hektar i integrerad produktion
- Tumregeln är att arealgrundlaget bör minst lägga på 1 ha per sugga i integrerad produktion.

Utfodring med omställningsfoder och foder från första årets omställning

Omställningsfoder

- Foderstaten får innehålla enbart eget omställningsfoder.
- 30 % får utgöra inköpt omställningsfoder (ts-basis)
- Även omlagda ekologiska gårdar får utfodra 30 % omställningsfoder av det årliga foderbehovet

Foder skördat under första årets omställning

- Vall och bete samt proteinfoder skördat under första årets omställning får ingå med 20 % i de egna djurens foderstat.

Ekologisk djurhållning – förutsättningar för att lyckas

Intresse och engagemang (glöm inte familj och medarbetare)!

- Förutsättningar på gården
 - Arealgrundlag och arrondering
 - Investeringar i befintliga byggnader och maskiner
- Förändring på gång på gården, ex. stallbyggeri – överväg EKO
- Lönsamhet
 - Beror på gårdens förutsättningar och avsättningskanaler
 - I många fall är EKO lönsamt, speciellt om lantbrukaren är bra på det han/hon gör i dag!
 - Se upp om gården blir beroende av stora foderinköp
- Regelverk
 - Grundläggande motstånd mot regler – problematisk